

MAGÁNALKALMAZOTTAK LAPJA

A MAGYAR MAGÁNALKALMAZOTTAK SZABAD SZAKSZERVEZETÉNEK KOZLÖNYE

Az árak és az új kollektív szerződés

A gazdasági újjáépítés parancsoló szükségességként a termelés kapacitásának emelésére és a közlekedés helyreállítására majdnem egész Európában be kellett vezetni a kötött bérpolitikát. Kifosztott és lerombolt országunk sem lehetett kivétel és kormányzatunk is abban a kényszerhelyzetben találta magát, hogy kötelezőleg előírja: a nemzeti jövedelem milyen része fordítható továbbépítésre és mely része munkabérré? A szakszervezeteknek valószínűleg kellett e súlyos feladat végrehajtását, annak tudatában, hogy a demokratikus Magyarországon gazdasági élete, a dolgozók életmódjának jövőbeni fokozatos emelkedése függ attól, hogy ezeket a szempontokat mennyire tudjuk érvényesíteni.

A fizetések egymagukban még nem jelentik azonban az életmódot. Azt, hogy a kapott fizetésből hogy tudunk megélni, a bérek és árak közötti viszony határozza meg. Ennek szomorú bizonyosságát szolgáltatták az elmúlt inflációs idők, a toronymagasságú bérek és árak versenyeivel.

Az elmúlt esztendőben lejátszódtott infláció intő példa minden dolgozó számára, hogy az elért béremelés nem mindig reális béremelés, mert a nagyobb pénzösszeget nem lehet mindig több ipárral és több élelmiszert vásárolni. Nem lehet kétséges tehát az, hogyha kormányzatunk a szakszervezeteken keresztül érvényesíti a kötött bérrendszer szempontjait, akkor a szakszervezeteknek nagyobb befolyást kell biztosítani az ipari és mezőgazdasági cikkek árának és ezen keresztül a dolgozók reálbéreinek alakításában.

Mint hogy a reálbér kérdését a bérek és árak viszonya határozza meg, mindenképpen fontos, hogy az árak megállapításánál ne a tőkés szempontok jussanak túlsúlyra, tehát a munkáltatói érdekképviseleten kívül a kalkuláció a szakmai dolgozók bevonásával is történjen.

November-decemberben már megnyilvánult a spekulációnak az a törekvése, hogy a közszükségleti cikkeket drágítva, egyrészt a stabilizációt alássa, másrészt a dolgozók életszínvonalát eszkéntesse és ezen keresztül a profitot emelje. Az április-májusi áremelkedésekben ugyanez a törekvés nyilvánult meg. Ha tekintetbe is vesszük a nemzetközi nyersanyagpiacra bekövetkező áremelkedést, akkor is magának kell találnunk az ipárcikkek árszintjét. Nem vitás az sem, hogy sok spekulációs tényező működik közre a drágaság előidézésében. A mai bérek — a nagy átlagot nézve — csak a legszűkebb életmódot teszik lehetővé és természetesen minden százalékos áremelkedésre minden dolgozó háztartása igen érzékenyen reagál.

Az áralakuláshoz a gazdasági élet összes ágazata befolyást gyakorol és így természetesen nem utolsó sorban befolyást gyakorol a kormányzat adópolitikája is. A szellemi és fizikai dolgozók fizetéseit a kollektív szerződések szabályozzák; a szabad foglalkozásuaknál ez a szabályozás nem áll fenn és bizony sok esetben a szabad foglalkozásnak és a kollektív szerződés alá tartozók jövedelme között nagyon egészségtelen aránytalanságok álltak elő. A terhek igazságosabb megosztása szempontjából ezért döntő kérdés a kormány adópolitikájának minél szociálisabb felépítése.

A hároméves gazdasági tervet nemcsak azért üdvözlük örömmel a dolgozók, mert tudják, hogyha ipari és mezőgazdasági termelésünk kapacitása növekedni fog, ak-

A bankok államosítása

A magyar demokrácia megszerzett olyan kulcsfontosságú gazdasági életben, amelyekre támaszkodva az ipari termelés irányítása lehetséges. Ilyen pozíciók az államosított és az állami kezelés alá vett üzemek, az anyaggyártás és a külkereskedelmi állami intézményei. Ami a hitelszervezetet illeti, ehhez a magyar demokrácia jörfomán nem nyúlt hozzá, úgyhogy jelenleg a téren nincs meg az irányítás lehetősége. Ha a helyzetet nem változtatnánk és enélkül ráterünk a hároméves terv megvalósítására a Tervhivatal vezetése alatt, akkor hamarosan kiderülne, hogy gazdasági életünknek két irányító centruma van. Az állami centrum arra törekednék, hogy végrehajtsa a tervet, hogy kifejezze a magyar demokrácia gazdasági struktúráját, erősítse az állami és szövetkezeti szektort a magángazdasággal szemben. Az a centrum viszont, amelyet a nagybankok alkotnak, amely a nagytőkének legerősebb erőssége az országban, kétségtelenül arra törekednék, hogy akadályozza a népi demokrácia gazdasági rendszerének kibontakozását és elgondolásaikkal szemben igyekezzenek a magánsektort erősíteni az állami és szövetkezeti szektor rovására.

Mint hogy tervszerű gazdálkodásra törekszünk, nem lehet a magyar gazdasági életnek két irányító központja. A három legnagyobb magánbank és a Magyar Nemzeti Bank államosításának kérdése azért került napirendre, mert az államosítás a hároméves terv megvalósításának egyik elengedhetetlen előfeltétele. Nem lehet irányítani az ipari töké mozgását, ha ugyanakkor nem tudjuk irányítani a pénztőke körforgását. Nem lehet biztosítani a hároméves terv pénzügyi szükségleteit, ha a pénztőreca a nagybankok urainak a zsebében van. Olyan hitelszervezetre van szükségünk, amely biztosítja a hároméves terv végrehajtását. Ehhez az szükséges, hogy a hitelszervezetnek legyen egy felső irányító szerve: az államosított Magyar Nemzeti Bank, egy szabályozó és végrehajtó szerve: a három nagybankból alakuló tervbank és legyen egy olyan szerv, amely a nem államosított bankokat ellenőrzi és irányítja.

Ma a Magyar Nemzeti Bank két urat szolgál: a részvényeseket és a kormányt. Ez természetesen felemás helyzet. Vannak akik azt gondolják, hogy az állam jelenlegi befolyása a Magyar Nemzeti Bank vezetésében véget fog érni és visszaáll az autonómia. Az államosítással pontot teszünk ezeknek a törekvéseknek a végére és kifejezésre juttatjuk, hogy nincs visszaút. Ha egy tervbankot teremtünk és ugyanakkor a Magyar Nemzeti Bank nem kerülne államosításra, akkor az állam olyan funkciókat, amelyeket tulajdonképpen a Magyar Nemzeti Banknak kellene ellátnia (ha állami szerv), szükség szerűen az új állami intézetre bízza.

Felmerül a kérdés, hogy hitelszervezetünket a hároméves terv végrehajtása érdekében át lehetne-e építeni államosítás nélkül, bankok ellenőrzése révén. Azt hiszem, felesleges mondanom, hogy ez nem lehetséges. Amíg a könyvelők mun-

káját a részvényesek nevében a bankmágnások irányítják, azt könyveltetik, amit akarnak. Azonkívül a három nagybank a maga érdekhálózatával olyan gazdasági dzsungelt képez, amelyben semmiféle ellenőr eligazodni nem tud. Az a terv, amely a bankokból szövetkezetet, vagy munkaközösséget akar teremteni, lényegében csak az ellenőrzésnek egy módja, amely ugyancsak nem volna kielégítő. Az ellenőrzés semmiféle formában nem jelent kezdeményezést, már pedig a hitelszervezetnek aktívan, kezdeményező módon kell bekapcsolódnia a hároméves terv végrehajtásába. Az ellenőrzést elfogadjuk a bankok nem államosított részére és ott van is annak értelme, mert egész másképpen fest az ellenőrzés, ha a három nagybank már államosítva van.

El lehet képzelni, hogy csinálunk egy tervbankot a három nagybank államosítása nélkül. Csak hogy, ha ebbe a tervbankba tervszerűen bevezetjük mindazt a pénztőkéket, amely a terv végrehajtásához kell, akkor feltétlenül el kell sorvadnia a három nagybanknak. Amikor a bankszervezetet egyszerűsíteni akarjuk, nem csinálhatunk a meglévő mellé egy újat, hogy ezzel el-sorvasszuk a régit. Sokkal helyesebb a meglévő élő szervezetet felhasználni a terv végrehajtása érdekében. Ez felel meg a bankalkalmazottak érdekeinek is, nem pedig a meglévő szervezet el-sorváltatásának.

Az igaz, hogy a magyar bankapparátus túlméretezett. De éppen a tervgazdálkodással kapcsolatban van lehetőség arra, hogy a banktisztviselők munkáját teljes mértékben felhasználjuk. A nagybankok államosításának tudniillik többek közt az is célja, hogy pénzügyi oldalról ellenőrizhetővé váljék a terv végrehajtása. Ha erre nem a bankok szervezetét használjuk fel, akkor külön állami szerv kell a pénzügyi ellenőrzéshez. Vegyünk egy példát. Egy gyárnak ezer traktort kell gyártania, ezt a munkát el is végzi, ez azonban még nem jelenti azt, hogy a tervet jól hajtotta végre. Ha az előirányzott önköltség 20.000 forint volt és ehelyett egy traktor 30.000 forintba került, ez már nem fér bele a tervbe. Tehát pénzügyi vonatkozásban is végre kell hajtani a tervet és ha egy üzem pénzügyi műveletei egy bankon keresztül bonyolódnak, akkor meg lehet állapítani, hogy milyen célra, mikor, mennyi pénzt vett igénybe, hogy a terv pénzügyi részét végrehajtsa-e.

Ha az államosított bankok ezt a feladatot is magukra vállalják, akkor meggyőződésünk, hogy alkalmazottaikat kellőképpen tudják foglalkoztatni. A bankok államosításának egyik célja, hogy a bankalkalmazottak számára a tervgazdaságnak megfelelő munkát biztosítsunk. A NIK-nél sem azt tették, hogy a felesleges munkásokat elbocsátották, hanem a termelés ki-szélesítésével az összes munkásoknak igyekeztek munkaalkamat teremteni.

A bankok államosításával a kamatszórát is le kívánjuk törni. Budapesten a bankkamat 25-30%, vidéken 50%-nál kezdődik, de fel-megy 200-360%-ig. Elsősorban nem azért drága a bankapparátus,

mert sok a tisztviselő, hanem azért, mert túlságosan sok az igazgató, az igazgatósági és felügyelőbizottsági tag. Főképpen pedig azért, mert a bankok haracosnak és felduzzasztott tőkéjüket áttolják ipari és kereskedelmi vállalataikba. Ha megnézzük a nagybankok érdekhálózatát, kiderül, hogy nagy vagyonszaporulatokat értek el a vállalataiknál bekövetkezett vagyonfelhalmozódás révén.

Az államosítás ellen azzal szoktak érvelni, hogy az államosítással elvágjuk a lehetőséget annak, hogy a bankok kihasználják külföldi összeköttetéseiket és így megnehezítjük külföldi kölcsönök felvételét. Ez az állítás teljesen hamis. Angliában a Bank of England, Franciaországban a Jegybank és a legnagyobb magánbankok is államosítva vannak, mégis kaptak ezek az országok külföldi kölcsönt. Nem azon múlik a külföldi kölcsön, hogy a bankok államosítva vannak-e vagy sem. De még, ha így állna a dolog, akkor is államosítani kell. Az ország számára a hároméves terv végrehajtásának biztosítása fontosabb mint az, hogy a bankok tudnak-e szerezni 10, vagy 20 millió dollár hitelt.

A bankok államosítása és a három vezető nagybank államosításával szemben felhozott ellenvételek mind azt célozzák, hogy elodázzuk a kérdés megoldását. Láttuk ezt a taktikát a stabilizációnál, amikor szintén azzal jöttek, hogy nincs kellően előkészítve a dolog, várjunk még egy darabig. A halogatás ideje alatt erősíteni akarják a nagytőke pozícióit, hogy megakadályozhassák a hároméves terv megvalósítását.

A nagybankok államosításának napirendre tűzése igen vehemens visszahatást váltott ki. Ez természetes, hiszen a magyar nagytőke legerősebb pozíciójáról van szó! A másik oldalon a munkásság és parasztság is megértette, hogy miről van szó. Ezért követelik a dolgozók széles tömegei a három nagybank és a Magyar Nemzeti Bank államosítását. Ez a harc a nagybankok államosításáért meg fogja mutatni a tömegeknek, hogy ki van a nagytőkével, a bankokkal és ki van a dolgozókkal, a kisemberekkel.

Eggyel legyünk tisztában: a hároméves tervvel játszani nem lehet. A széles tömegek ezt a tervet magukéva tették és minden erejükkel latba vetik annak végrehajtásáért. Tehát hajlandók felvenni a harcot azért is, hogy megteremtse a terv végrehajtásának előfeltételeit, amelyek között első helyen áll a bankok államosítása. Ebben a harcban a bankalkalmazottak az első frontvonalba kerültek és megvagyunk győződve arról, hogy becsülettel teljesíteni fogják kötelességüket.

H. L.

**Támogasd
székházakciónkat,
megteremtjük új
otthonunkat!**

kor a munkások és alkalmazottak életszínvonala is emelkedik, hanem tudatában vannak annak is, hogy a bankok államosítása és a gazdasági élet nagyobb fokú irányításán keresztül a demokratikus államhatalom egyre mélyebben belényul a gazdasági élet minden szektorába

és ilyen módon az újjáépítés terheit igazságosabban osztja el, mint ez a multban történt.

Reménykedéssel tekintenek a dolgozók augusztus eszéje elé, annál is inkább, mert ez az időpont nemcsak a hároméves gazdasági terv kezdetét, hanem új kollektív szer-

ződésünk megkötését is jelenti. Az abban biztosított bérek minden bizonynyal olyan reálbérek lesznek, melyek egy falat kenyérről többet, egy fokkal magasabb kultúr szintet biztosítanak a magyar dolgozóknak.

Köves András

Amit mindenkinek tudni kell

VI.

Kartársaink közül többen panaszkodtak, hogy nyugdíjba vonulásuk idején a vállalatok nem fizették ki a 9700-1945. M. E. számú rendelet 7. § 3. bekezdésében megállapított végkielégítés felelősségét, mert azt a nyugdíjba vonulók előre nem kérték.

Az iparügyi miniszter szakszervezetünkhöz intézett már régebbi értesítésében közölte, hogy a fenti rendelet helyes értelmezése szerint a végkielégítés összegének az a fele, amelyet a nyugdíjba beszámítani nem lehet, kérelem előterjesztése nélkül fizetendő, míg a másik fele, amelyet a munkaadónak joga van egyéb járandóságba beszámítani, csak a nyugdíj folyósításig előterjesztett kérelemre fizetendő.

Ezek alapján: ha a nyugdíjas nyugdíjárulékot fizetett, akkor részére a végkielégítés felelősségét fizetni kell, tekintet nélkül arra, hogy azt a nyugdíjas előre igényelte-e, vagy nem. Nem fizetés esetén az igény minden további nélkül bírói úton érvényesíthető.

Amennyiben a nyugdíjazott nyugdíjárulékot nem fizetett és végkielégítésre igénye nincs, nyugdíjazása előtt végkielégítést kérhet, ez azonban nyugdíjába beszámítandó.

*

Több hónappal ezelőtt közöltük, hogy szakszervezetünk kérte a nyugdíjasok kötelező betegségi biztosítását. A MABI, a népjóléti miniszteriumhoz feltérjesztést intézett az ügyben és most akörül folyik a tárgyalás, hogy az élvezett nyugdíj hány százaléka képezze a betegségi biztosítás járulékát. Számítalan hozzászólás érkezett a kérdésére, melyek közül a leggyakoribb, hogy a nyugdíjasok számára a betegségi járulékok száza-lékos összege az idő szerint még megál-pítya nincs, ennek végleges elintézéséig tehát a nyugdíjasok önkéntes továbbfizetéssel biztosíthatják maguk részére a betegség esetre történő ellátást.

*

Köztudomású, hogy a Magyar Nemzeti Bizottság által alakított igazoló bizottságok munkáját az igazságügy-miniszter körülből két hónappal ezelőtt a minisztertanács intézkedése alapján újabb rendelet kiadásáig szüneteltette. A nem igazoltak száma még igen nagy. Nincs rendezve a Cseh-Szlovákiaiból jött munkavállalók és más elcsatolt területekről Magyarországra kerültek igazolásának ügye. Álláskövetítő osztályunk a még nem igazolt munkavállalók kiközvetítésénél nehéz helyzetben van, mert a már régebben igazolt álláskeresőket nem bírálhatja el hátrányosabban azokkal szemben, akik két év óta folyó igazolási rendeleteknek nem tettek eleget.

Az igazolások körül ez idő szerint teljes bizonytalanság uralkodik. Hír szerint a bizottságok összetétele és vezetése kerül revízió alá. A munkavállalók számtalan esetben mellőzték szakszervezetünk ismételt figyelmeztetéseit és most, amikor állást kívánnak váltogatni, vagy új állásba kívánnak menni, az igazolások hiánya miatt hónapokig kénytelenek várni, ami igazolási ügyük elintézésére kerül. Egyes szakmákban, mint például a győgszerészeknél, életbevágó fontossággal bír az igazolási eljárásoknak megfelelő szabályozása, mert ha a Budapesti körülmények, vagy távolabbi helyeken az igazolások nem szakavatott szervek kezében vannak, az elérni kívánt cél helyett megint olyan zavar áll elő, amely a szakmai érdekelttség nagy hátrányára fog válni. Kívánatos volna tehát, ha az illetékes intéző kö-rök a szakszervezet és a szakmai érdekelttség szempontjait figyelembe vennék.

*

A kollektív szerződések augusztus 1-én lejárnak, az új szerződések megkötése érdekében a tárgyalások rövidesen megindulnak. A szakosztályoknak már most fel kell figyelniük a kérdésre és az előző kollektív szerződések alapján szerzett tanulságokat a köntendő szerződéseknek hasznosítaniok kell. Nem szabad megtörténni, hogy az augusztus 1-i határidőt hónapokkal túl-lepjük, nem a munkavállalók hibájából, hanem a munkáltatói érdekképviselet részéről tapasztalt akadékoskodások miatt. Tapasztaljuk azt is, hogy némely szakmában a munkáltató reakciója és szűkebb kapitalista érzésből

valósággal terror alatt tartja alkalmazottjait és hosszú szolgálat után a kollektív szerződés rendelkezéseit félredobva, alkalmazottjait azzal fenyegeti meg, hogyha akár húsz évi szolgálat dacára a csökkentett fizetéssel nem elégszik meg, állását azonnal elhagyhatja. A kifacsalt oltróm példáját akarja alkalmazni, mert így a végkielégítés fizetésétől is megszabadulhat.

Ily esetekben a szakszervezet kénytelen lesz nemcsak a legszigorúbb törvényes intézkedések alkalmazását, hanem a felügyeleti hatóságok intézkedéseit is követelni, mert éppen olyan foglalkozási ágról van szó, amely nemcsak konjunktúrális jövedelmeket élvez, de kormányintézkedések alapján ezek a jövedelmek biztos bázist is képeznek. Amennyiben ezeket a jelenségeket nem sikerül orvosolni, szakszervezetünk megteszi a szükséges intézkedéseket.

*

Felhívjuk az Üzemi Bizottságok figyelmét arra, hogy olyan esetekben, amikor a munkavállalókkal szemben fegyelmi eljárás lefolytatása szükséges, az üzemi bizottsági szabályok rendelkezéseit pontosan tartásukba, mert minden eljárás, mely nem szigorúan a szabályok által előírt formákhoz tartozik, azáltal nem lesz érvényes. Több esetben szakszervezetünk fegyelmi bizottsága a szabályok mellőzésével hozott határozatokkal foglalkozni és az üzemi bizottságokat új eljárás folytatására felhívni volt kénytelen. Feloszló munkát adnak ezzel a fegyelmi bizottságnak, de a szabálytalan eljárás a munkahelyi bíróságnak is felesleges munkát adhat, pedig ez sem a vállalatnak, sem a munkavállalóknak nem áll érdekében.

*

A hároméves tervgazdálkodás eredménye nem lesz teljes, ha a munkajog kódexe nem kerül tető alá. A munkáltatók érdekeit rendkívül féltékeny gondnal istápolják a korlátlan lehetőségekkel rendelkező munkaadói érdekképviseletek, a munkavállalók, mint gazdaságilag gyengébb fél, a szakszervezetekre támaszkodhatnak. A szakszervezet feladata tehát minden eszt közt felhasználni arra, hogy a munkajog kódexe olyan rendelkezéseket tartalmazzon, amelyek tényleges védelmet is nyújtanak.

A felszabadulás után megjelent rendeletek a megelőző időkkel szemben nagy haladást jelentenek, de számos rendelkezésben hiányosak olyan rendelkezéseket, amelyek a munkavállaló javára feltétlenül alkalmazandók volnának.

Általános elvként biztosítani kellene a munkavállalók javára:

Hogy a munkáltatók az őket rendel-elek alapján terhelő kötelezettségeket megfelelő szankciók mellett teljesítsék,

hogy a munkavállalóknak munkabár, végkielégítés, nyugdíjigényük, egyeztető, vagy döntőbizottsági határozatokkal megállapított igényei azonnal végrehajthatók legyenek és külön per-bírói intézkedések feleslegessé válnak, mert egyébként a munkáltatók az igények kifizetését hónapokra, néha évekre kitolhatják.

Az új munkajogi kódexben gondoskodni kell arról, hogy az egyeztető, vagy döntőbizottsági elnökök, vagy perbíró hivatalból állapítsa meg az esetleg jogtalan munkavállaló igényeit és erre öt még akkor is figyelmeztesse, ha a munkavállaló periratában az ilyen igényt nem érvényesítette,

hogy a konokul védekező munkáltatót az alsóbbrendű bíróság is megbírságozhassa rosszhiszeműsége esetén, épúgy, mint a felsőbbbíróságok a konok perlekedőt jogorvoslatok jogtalan igénybevétele esetén megbírságozhatják.

A magánalkalmazottaknak határidő-höz kötött igénybejelentési jogát úgy kell megállapítani, hogy az ne szolgál-hasson hátrányára.

Számtalan ilyen kérdés vár a demokrácia szellemében rendezésre és nem szabad, hogy olyan intézkedések jöjjenek, amelyek a munkajog vissza-fejlesztését jelenthetik.

Baján Gyula

Az olvasó írja:

Alábbi sorok közlésére kérek felbennünket.

Tisztelt Szerkesztő Kartárs!

Egy vidéki demokratikus hetilapban a munkanélküliség károkozójak címen cikk jelen meg, melyben napjaink munkanélküliségéért a nők foglalkoztatását okolja. Ma, amikor ezrével szaladgálnak kopóruhás családapák és dolgozni vágyó fiatal emberek az utcán, hogy kenyeret szerezzenek gyermekeiknek vagy egy szüleiknek, nem egy hivatalban nagy megelégedéssel láthatjuk, hogy fiatal lányok üldögélnek a férfiak helyén...

Vidéki helyi csoportjuk — melynek tagja vagyok — a legnagyobb felháborodással utasította vissza a cikk szellemét.

Ha bármilyen bajért, visszasságért vagy nyomorért ugyanazon osztályon belül egy réteget vagy egy csoportot tessünk felelőssé, úgy ez a fasizmus ideológiájának hatására utal.

A munkanélküliség oka elsősorban is abban keresendő, hogy lökés termelésben élünk, amelynek terjesztését, megszervezését most akarják a munkaspártok keresztülvinni. A tökéletes termelés napjainkig szervezeten, sem a termelés-fogyasztás, sem a különböző iparágak egymás közötti koordinációja nem történt meg és így nem történhetett meg a rendelkezésre álló munkaerőknek természetén a termelés szolgálatába való állítása sem.

Ezen minden tökéletes rendszerben termelő országokra érvényes okon felül természetesen oka a munkanélküliségnek az a körülmény is, hogy a termelési apparátus még mindig szenved a háború és a fasiszta rombolás következményeit, még nem képes kapacitását annyira emelni, amennyi munkáskézrel foglalkoztatni, mint azt normális körülmények között tehetné.

De ne beszéljünk csak általánosságokról, ne kerüljünk a kérdést. Kik azok, akik munka nélkül vannak? Valóban előnyben részesítik az állásokban a nőket a szakképzett férfiak rovására? Nem hiszem. Régi igazság, hogy a háború nem kedvez a tudományoknak és épp így nem kedvez a szakismeretek elsajátításának sem.

Munkához mindenkinek joga van, de mindenkinek kötelessége, hogy megtanulja is azt, amit dolgozni szándékozik. Szakszervezetünk készséggel fog minden olyan panaszt kivizsgálni, hogy szakismerettel nem rendelkező nőket előnyben részesítik szakkudással bíró férfiakkal szemben, minden más panasz azonban, amely azt célozza, hogy a nőket részesítik hátrányban csak azért, mert nő, a legdurvább elnyomása éppen azoknak, akiket sokszor éves al-nyomás után kell feleltetnünk és seggíteniük.

A nők igen nagy százaléka család-fenntartó, vagy magános, akiknek ön-magukat kell eltartaniuk. A férfiak keresete nem olyan magas, hogy a női családtagok keresete nélkül a család megélhessen; az újjáépítés meg is kívánja, hogy a nők is résztvegyenek a termelőmunkában. De a családban élő nőknek sincs semmi biztosíték arra, hogy örökké lesz valaki, aki eltartja őket, munkából való kiszorításuk intézményes függőséget jelentenek.

Soraim szíves közléséért előre is köszönetet mondok és maradjok

kartársi üdvözléssel
egy vidéki tisztviselő.

*

Felkértem bennünket a következő sorok közlésére:

Tisztelt kartársak!

A MÁLLERD, azaz a Magyar Állami Erdőgazdasági Üzemek az 1945-ös nemzeti kormány 12.120/1945. M. E. sz. rendelete értelmében létrejött intézmény. Célja az állami erdőgazdálkodás hasznosabbá tétele. Hogy ezt a célt teljesítse vagy sem, arra a Gazdasági Főtanács rövidesen fényt fog deríteni. Egész bizonyos, hogy megállapítást fog nyerni, miszerint sem gazdasági, sem politikai vonalon a MÁLLERD nem a demokrácia követelményeinek megfelelően látja el feladatát. Mindez nem lesz csodálatos, ha tudjuk, hogy a MÁLLERD jelenleg a földművelésügyi minisztérium hatáskörébe tartozik, ahol nem éppen kitörő örömmel vennék, ha a szakszervezetek és a munkaspártok befolyást gyakorolnának eme intézményre. Teljesen érthetetlen, hogy éppen az iparügyi minisztérium van képesítve a befolyás irányításától, holott a MÁLLERD kebelében legalább 30 fűrészfűző dolgozik. Nem érdeko-

len számunkra, hogy a háború és az azelőtti rablogáskodása folytán katasztrofális helyzetbe jutott falermelésünk, hozzáértő kezek irányítása alatt áll-e? Elvégre hamis jelentésekkel és különböző sajtócáfolatokkal a laikusokat meg lehet tévesztelni, de nem a faiparban és természetesen dolgozó demokrácia szakszervezetek.

De nem közömbös számunkra a faiparban és természetesen dolgozókat és a tömegesen jelentkező munkanélküli kartársak szempontjából sem, hogy kik irányítják és kik állnak a MÁLLERD alkalmazásában. Semmi szükség arra, hogy 6200 ember tartassék el csekély munkaprodukum és még kevesebb hozzáértő munkával, mikor 3500-4000 lelkiismeretes kartárs ugyanazt elvégezzék.

A NIK és a MAsz rendezése után elsőrangú feladatává kell, hogy váljék szakszervezetünknek, hogy a már megkezdett csatában az érdektel szakszervezetekkel vállaltva (főleg a famunkásokkal) lankadatlanul harcoljon, hogy a faszakmában is felváltsa végére a bürokratikus államosítást a demokratikus államosítással.

Kartársi üdvözléssel

G. Gy.

*

Tisztelt Kartársak!

Szakszervezetünknek tagja lehet váratlanul alapján bárki pártállásra való tekintet nélkül. Magának a szakszervezetnek politikai irányvonala nem világos és azt nem is teszi világossá senki, aki elfogulatlan.

Annál több vitára ad okot az a kérdés, hogy a szakszervezeti csoportok közül — ahol a szűkebb vezetőség feladata a társadalmi összefogás fejlesztése, az egységes közfelfogás kialakítása, a közös érdekek tudatosítása, egyszerűen, ha nem is kimondva: osztályöntudat teremtése — szükséges-e és helyes-e a tagok kivánsága ellenére a politikai fonosságának kihangsúlyozása és a szocialista fel-fogás türelmetlen követelése.

Nem kétséges, hogy a magánalkalmazottak széles rétege, ha megkérdőzöd, így felel: én érlelmiségi vagyok, én gondolkodom, a gondolkodás pedig utóvadásra készlet; várjatok hát, hagyjátok bekeben, amíg átérem és magamévá teszem azt, amit ti akartok.

Vérmesebb és türelmetlen vezetők szájából hallottam azt a kivánságot, hogy legyen inkább kevesen, de tiszta meggyőződésűek, szocialisták.

Nem osztom ezt a felfogást és szeretném a vitát eldönteni. Nekünk szükségünk van minden kartársra, mint tagra. Nem azért, hogy több legyen a tagdijbevétele, hanem azért, mert szakszervezet vagyunk, s azt akarjuk, hogy megteremtjük a szakmai szolidaritást, legalább is hatalmas fölényű. Hogyan és hol tanulhatjuk meg a kartársak a történelmi materializmus világszemléletén keresztül megérteni saját érdeküket, ha nem a szakszervezetben belül? Hogyan és hol van alkalom az ideálmunkára, akik az emberi szolidaritás nemese méjével áthatva egyéni érdekek rab-láncától megszabadulva érzelmeikkel kristvusi magasságokba emelkedtek, ugyanakkor éles elmével reflektoroként bevilágították jövő századok történelmébe?

Nemcsak a revolúciót, hanem az evolúciót is arra a tömegre kell alapozni, amely rendelkezésre áll. Ezt a tömeget a szakszervezet sáncain belül tudjuk saját érdekeik felismerésére rávezetni. Hogy ezt megtehesük, mindenképp a saját nyelvén kell szól-nunk. Lehet, hogy ez hosszú, sok türelmet és önmegtartóztatást kívánó feladat, de ha nem a forradalom útját járjuk, hanem a koalíciós fejlődést, akkor ez a helyes út.

A szakszervezetek az összdolgozó érdekeit védik, gazdasági, kulturális téren, elhelyezkedés tekintetében, szakismeretek emelése szempontjából; e sokrétű feladatának azonban csak akkor fog eredményt megérteni, ha az összdolgozó egységesen sorakoz-nak fel mögötte, ha az egész réteget a szakszervezetek belül látjuk.

Igaz barátsággal!

Dr. Jákó Frigyes

Miskolc.

*

(Kérünk a felvetett kérdéshez hozzá-szólásokat. A szerk.)

A mai Ausztriáról

A közelmúltban alkalmunk volt az osztrák magánalkalmazotti szakszervezet egyik funkcionáriusával beszélgetést folytatni. A beszélgetés nyomán meglehetősen sötét kép alakult ki bennünk az osztrák helyzetről. A kép nem azért sötét, mert nehézségekkel küzdenek, mert nagy a nélkülözés, mert a termelés még rendkívül kezdetleges állapotban van; benyomásaink azért vannak nyomorúságosak, mert a nehézségekből nem látszik kiút. A gazdasági visszamaradottság vizsgálatánál politikai helyzettel párosul. Az új osztrák állam realitásaival számolva baloldali nem elég erős ahhoz, hogy politikai irányvonalat szabjon, a tékések a nyugati orientáció hívei pedig nem helyeznek súlyt a termelés helyreállítására, mert nincs kifogásuk az ellen, ha megfelelő kölcsön révén a külföld Ausztria belügyeibe befolyást nyer.

Az osztrák közellátás alapja a jegyrendszer. A jegyek 1500 kalória élelmiszerért képviselnek; ehhez a dolgozók pótejegyed kapnak. Magánalkalmazottak pótejegyed 200 kalóriára szól, tehát 1700 kalória a napi élelmiszeradagjuk, ami az egészség fenntartásához vajmi kevés. A gyermekek külön jegyeket kapnak, kalóriaszáma kevesebb, de különlegesebb táplálékot, tejet, vajot, vagy tápszereket. Az élelmiszerellátást súlyosbítja, hogy a kibszáni jelzett élelmiszereket igen gyakran nem tudják szolgálatni, vagy kalória szempontjából értéktelen élelmiszereket kalóriaként osztanak ki, pl. uborkát. Fontos közellátási cikkek (mint burgonya) meghirdettek, de nem egyszer fordult elő, hogy a jelzett mennyiség egyszerűen nem volt meg. Ennek oka egyrészt az elosztó szervek nagyrészt szabotázsra, másrészt az, hogy az élelmiszereket sokszor kapják külföldről, de a szállítmányok érkezése igen megbízhatatlan. Karácsonytól husvétig a bécsi lakosság mindössze háromszor kapott friss húst, de itt is előfordult, hogy a rendelkezésre álló mennyiség nem volt elegendő ahhoz, hogy abban mindenki részesüljön. Pótlólag sajtot osztottak, de ennek mennyisége sem volt a jegyek számához képest ki elegendő.

Szabad élelmiszer gyakorlatilag nincsen. A feketepiacra igen nehéz hozzáférni és az árak olyan magasak, hogy feketén vásárolt élelmiszer dolgozó számára elérhetetlen. Míg a helyi 7 dkg cukor ára jegyre például 130 schilling kilónként, addig feketén 130 schilling, a zsír kilója 250-300 schilling, marhahús 70-80 schilling. Az árakat reálisan akkor értékeljük, ha tudjuk, hogy egy könyvelő havi fizetése körülbelül 400 schilling, mérlegképes könyvelő 600-700-800 schilling. A kollektív szerződés szerinti fizetésekből bőségesen meg lehet vásárolni a jegyre nyújtott szolgáltatást, de a jegyre nyújtott szolgáltatás csak a tengődéshez elég, munkaképesség fenntartásához már nem.

Jogosan felmerülhet a kérdés, hogy akkor tulajdonképpen miből élnek mégis az osztrákok? Mert, ha nagy is a halandóság, ha sok is közülük a beteg, nagy tömegekben mégis csak élnek. Egyrészt különböző külföldi, svéd, holland, amerikai jótékonyági akciók segítenek valamennyire a lakosságon, főleg a gyermekeken, másrészt pedig az emberek eladják, elcsorásként kevésbé nélkülözhető holmijukat, hogy élelmiszer fenntartásáért — az infláció tomboló idejéből, nálunk is ismert módon. Egyelőre még életben vannak a lakóvédelmi rendelkezések, melyek gondoskodnak arról, hogy a lakóházak a dolgozók elviselethez terhelhető legyenek, a néppárt már hosszú ideje hadjáratot folytat az ú.n. „Mieterschutz” megszüntetéséért, hogy a magasabb lakókörzetek felépíthessék a sérült házakat, amj gyakorlatilag azt jelentené, hogy a házak újjáépítésének minden terhet a dolgozók viselnek. A házak újjáépítése, renoválása pedig igen sürgető lenne, mert mintegy 22.000 lakásra volna igen sürgetően szükség, a lakosság nagyrésze elképzelhetetlenül rossz körülmények között pinékekben, odúkban, tömeglakásokban lakik.

Az ipar termelési kapacitása a hátkelbelinek mindössze 40-50 százaléka. Ennek a visszamaradottságnak több oka van és talán az okok között keresendő az egész súlyos osztrák helyzet kulcsa is.

A felszabadulás után igen sok üzemi régi tulajdonosa elmenekült és az üzemek a munkások és alkalmazottak ellenőrzése és irányítása alá kerültek. Ezek azonban tökével nem rendelkeznek, a régi tulajdonosok pedig lassanként visszazivárognak és ismét bírtokukba akarják venni az üzemeket. A termelt áru nagy része fekete utakra kerül, ennek

oka nem csekély részben az, hogy az árúelosztó állami szervek nem állnak hivatásuk magaslatán, részben tehetetlenségéből, részben azonban tudatos szabotázs szándékából. A reakciós szabotázs egyik formája az is, hogy a volt német tulajdonból orosz tulajdonná lett gyárakat, üzemeket az arra hivatott szervek nem látják el nyersanyaggal; pl. egy ilyen vasgyárnak nem adták karbidot és így az nem képes a forrasztáshoz szükséges acétylent előállítani. Ezek az orosz gyárak kénytelenek tehát termelvényeik egy részét nyersanyag és munkások részére szükséges élelmiszer ellenében külföldre kiszállítani. A reakciós demagógiának több sem kell; az elhallgatják, hogy az orosz gyárak semilyen hivatalos nyersanyagkitalásban nem részesültek, de az országot teleharsogják azzal, hogy lám az oroszok az Ausztriában termelt javakat külföldre szállítják és Ausztria talpraállását ezzel is nehezítik.

Számunkra, akik az infláció alatt legálább olyan súlyos helyzetben voltunk, mint Ausztria van most, az osztrák nehézségek annál érthetőbbek, mert hiszen — valánk ellentétben — Ausztriának jóvátétel; sem kell fizetnie.

A nehézségektől nem lehet az osztrák ipari felszerelést okolni, mert az megkérdőjelezhető, mint 1938-ban volt, de egyes helyeken azt túl is haladja. Az egyetlen iparág, melyben a háború előtti szintet elérték, a szénbányászat; meg kell említenünk, hogy ez az eredmény a baloldali üzemi bizottságoknak köszönhető.

Az Alpine Montangesellschaftnak, az acétermeléshez még olvasztókemenőkre, valamint Csehországból kompenzációk alapján behozandó koksza lenne szüksége, de az osztrák kőkők nem akarnak a termelésbe pénzt fektetni. Az osztrák tőkés reakció nincs érdekelve az újjáépítésben, dollárhitelt szeretnének kapni és az egész osztrák ipart amerikaiak és angolok kezére játszani. Az osztrák tőkés magatartása nyílt elárulása az osztrák érdekeknek, mert hiszen nem kérdéses, hogy az amerikaiak nem fogják erőltetni az osztrák ipar kifejlesztését, hanem piacot keresnek saját termékeik számára. Józanul senki nem hishet abban, hogy az amerikaiak nem a Ford kocsik, hanem a Steyr autók eladását fogják Ausztriában szívükön viselni.

A termelés maga szervezetenül, tervszerűtlenül, ésszerűtlenül történik. A dolgozók például hosszú kilométereket kénytelenek lakóhelyükről munkahelyükre gyalogolni, mert a perifériákon nem jár villamos. A villamosmotorok hiányának egyik oka az is, hogy nem rendelkeznek a csapágyak tekeréséhez szükséges sárgarézrel. Luxusárgyak — például ajakrúszok — előállításához

szükséges sárgaréz azonban van. Ha ez nem is annyi, hogy a villamosmotorokhoz szükséges mennyiséget fedezné, valamint pótolna a hiányból, ha Ausztriában észszerű anyaggyártásként lenne.

Villanyárammal nem rendelkeznek megfelelő mennyiségben, de aránylag nagy áramfogyasztást igénylő kerámiai cikkek gyártanak.

Az osztrák textilipar nyugati részére bormunkát végez, de nem nyersanyagot kap munkabér fejében, mint mi az oroszoktól, hanem pénzt, ami természetesen sokkal kevésebb járul hozzá a nyersanyaghiány csökkentéséhez.

Nemcsak áruhiány van Ausztriában, hanem a rendelkezésre álló áruhoz is igen nehéz hozzájutni. Ha valakinek valamire szüksége van, először keresnie kell egy kereskedőt, aki a szükségelt áruval — pl. harisnya — rendelkezik; erről a kereskedőtől nyilatkozatot kell hoznia. E nyilatkozattal fel kell keresnie az ú.n. Wirtschaftsamtet, ahol megállapítják igényjogosultságát és ha igényjogosult, a vásárláshoz szükséges igazolványt megkapja. Az igazolványt újra fel kell keresnie a kereskedőt, de igen gyakori, hogy ilyenkor az áru már ki is fogyott.

Eppen a rendkívüli áruhiány az oka, hogy az osztrák kereskedelemben foglalkoztatott alkalmazottak különösen súlyos helyzetben vannak. Az üzletek nagy része még ki sem nyitott és nyitva levő üzletek tulajdonosainak keresete is mindaddig az Ausztriában bevezetett fix haszon köveletében. A haszon u. i. nem százalékszerű, hanem fix, úgy hogy az árut lassú, de állandó emelkedése mellett a kereskedő haszon teljesen eltorpúl.

Mint említettük, nem a fennálló nehézségek teszik olyan súlyossá az osztrák helyzetet. Nehézségeket mi is megéltünk, nem is csekély nehézségeket. Különösen aggasztó azonban osztrák szempontból az, hogy a közeljövőben semmilyen kibontakozás lehetősége nem látszik; nincs egy olyan párt, mely az osztrák politika és gazdaság kátyuba jutott szekerén rántana egyet, amely zászlóira tűzte volna az ipar fellendítésének jelszavát, amely egy boldogabb jövő ígérletét merné hangoztatni, Ausztria nem épít önmagára, nem hisz önmagában; Közép-Európában a szegény, elhagyott, tehetetlen rokon szerepét játssza.

Mi pedig már tudjuk, hogy csak az a nép boldogulhat, amely az anyagi erőforrásokon kívül belső erőforrásokkal is rendelkezik. Az anyagi erőforrások semmivé lesznek, ha hiányzik a felhasználó emberi akarat; de ha a formáló erő és akarat megvan, az aránylag csekély erőforrás is a nép gazdagságának bázisává válhat.

Köves Andrásné

Új kollektív szerződés

Az egyes érdekcépviseletekkel kötött kollektív szerződések érvényességének határideje folyó évi augusztus hó 1-én lejár. Az új kollektív szerződések fontos pillére lesznek a hároméves gazdasági tervnek, melynek sikerétől a magyar dolgozók gazdasági és politikai jövője függ.

Szakszervezetünk minden kérdésben tömegeink széles rétegeire támaszkodik, így van ez a kollektív szerződések megkötésénél is. Az új kollektív szerződések előkészítése folyamatban van, szükséges azonban az, hogy megismerjük az egyes szakosztályok, szakmák, üzemi bizottságok és egyes kartársaink véleményét is: milyen változást tartanak szükségesnek az addigi szerződésekkel szemben és mik az elgondolásaik az új szerződésekre vonatkozóan.

Felkérjük tehát a szakosztályok vezetését és az üzemi bizottságokat, adják át javaslataikat bértitkárságunknak, hogy azokat mielőbb feldolgozhatassuk.

Cs. L.

A levélmásoló prés 150 éves

Gyermekkoromban legnagyobb örömmel volt, ha bemehettem vidéki városunkban a bankba, amelynek apám főkönyvelője, később igazgatója volt. Nagyon figyeltem arra, hogy apám hogyan készíti el a bankból kimenő levelek másolatát. Ezt a munkát nem engedte át az alkönyvelőnek, aki a másolást egyszerű pappalcoltatta. A rendes levelekhez hasonló nagyságú selyempapírszerű lapok voltak egy vasos kötetben összekötve. Apám a leveleket egyenként a selyempapírlapokra rakta, miután ezeket a lapokat előbb valami vízálló réteg fölé helyezte és a lapokat szivacsos óvatossággal benedvesítette. A nedvesítésnek sem túlságosan, sem bizonyos mértékben alul vednek nem szabadott lennie. Az alkönyvelő éppen azzal rontotta el a másolást, hogy a selyempapírlapokat nagyon is benedvesítette, aminek az lett a vége, hogy az elküldendő levél az írás szétfolyt, a selyempapíron pedig olvashatatlanná lett. A levélnek a selyempapírra helyezése után a kötetet óvatossággal kellett becsukni és rögtön a vas íródal présbe helyezni. A prést apám jó szorosra húzta, aztán pár perc múlva kivette a kötetet a prés alól. A selyempapírlapokon az eredeti levél pontos lenyomatát lehetett látni.

Ezt az íródal vasprést az íródal munka első mechanizálásának tekintethetjük.

Svéd testvérszervezetünk, a Svéd Kereskedelmi Munkások Szövetségének havi folyóirata az íródal prés 150 éves jubileuma alkalmából érdekes cikket említszik meg arról, hogy Gustav Broling bányatanácsos, kiváló kohászati szakértő 1797-1798-ban üzleti és tanulmányi körutat tett Angliában és gróf Erik Ruth-tól, a hűgánási közénművek résztulajdonosától és legfelső vezetőjétől megbízást kapott arra, hogy tanulmányozza a leveleknek préseléssel való másolását, amit James Watt talált fel. Brolingnak alkalma nyílt arra, hogy Leedsben 1798-ban láthassa a találmányt.

Broling »Feljegyzések 1797, 1798 és 1799 években Angliában tett utazásokról« című könyvében, amely 1817-ben jelent meg Stockholmban, egyebek közt ezt írja: »Nem található hibebb, titoktartóbb vagy gyorsabb és olcsóbb másoló. Egy négyoldalas levél egy perc alatt másolható, ha minden kellő rendben van.«

Broling panaszkodik, hogy »ezt az embert megtakarító berendezést olyan kis mértékben alkalmazták nálunk. Kartartanak a régi módszerek mellett és fiatal irnokokkal és íródal gyakorlatokkal íratják le az egész kimenő postát.« Csak az 1850-as évek derekán alkalmazták a másolóprést, az első íródal gépet nagyobb mértékben Svédországban.

Horovitz Jenő

*

(Örömmel hozzuk szakszervezetünk egyik alapító tagjának, Horovitz Jenő, Svédországba szakadt kartársunknak kedves megemlékezéséül a távolból beküldött tanulmányos cikkét.)

A tatabányai sajtónapokról

»Ujság — hazugság, így hangzott az ítélet a múltban a sajtóról és bizony nem ok nélkül. A dolgozók nem érezték sajátjuknak a sajtót, tamáskodtak híreiről, nem életüket, gondjaikat tükrözték a nyomtatott sorok. Nem is lehetett ez másképpen, hiszen nem a dolgozók érdekeit képviselték az újságok. A munkássajtónak és különösen a szakszervezeti újságoknak természetesen el kell tüntetniük ezt a távolságot, mert létjogosultságukat csak olvasóikkal való legszorosabb kapcsolat, mindennapi életük kérdéseinek vizsgálata, ezek megválaszolása adhatja meg.

Ebből a szempontból is nagyjelentőségű volt a »Bányamunkás«, a Bányász Szakszervezet újságjának május 18-án Tatabányán tartott nagy sajtónapja. Kezdeményezés volt, de rögtön sikerrel is számolhatunk be, mert a Tatabányán az ország különböző bányászvidékeiről összegyűlt bányász sajtómegbízottak értekezletén olyan egészséges javaslatok hangzottak el, amelyek feltétlenül előreviszik a szakszervezeti sajtó ügyét.

Három nagy teherautón mentek le Budapestről a sajtónap meghívottai. Első határozatuk az volt, hogy kéthetenként megjelenő lapból hetenként megjelenő újsággá alakítják a »Bányamunkás-t«.

11 órakor a bányászparlament léteztet, Patkó Imre, a »Szabad Népi munkatársa tartott magasszínű és szakzerű előadást a munkássajtó feladatairól és problémáiról. Unnepélyes keretek között adták át a májusi termelési verseny győztesének a díjakat.

Az első díjat a »Rákosi Mátyás-tárnak bányászai vitték el, amint mondták: »dícsőrséget hozza az ország első bányászja, Rákosi Mátyás nevére. Utána a testvérlapok képviselői üdvözölték a »Bányamunkás-t és a bányászatot. A megjelentek nagy érdeklődéssel hallgatták a »Magánalkalmazottak Lapjának képviselőjét és a bányászfelszólalók közül sokan emelték ki a dolgozó értelmiséggel való közös érdeket, a munkás-parasztertelmiségi szövetség jelentőségét.

Delután nagy majális volt Tatabányán, melyen a helyi kultúrgárdán kívül résztvettek a budapesti vendégek is. Fellépett Bánki Zsuzsi, a Madách Színház tagja, Horváth Ferenc, a Nemzeti Színház művésze, az MKP VII. ker. munkásszínjátzó csoportja, stb.

A tatabányai bányászok május 1-re rohammunkával készülték, Elmesölték, hogy a verseny napjain, szinte feszültségben volt az egész telep, a bányászok nem egyszer lázasan szaladtak, hogy üres csillót szerezzenek. »Ha lett volna csille elég, még többet tudtunk volna termelni. De nem baj, majd a hároméves tervben gyártanak és akkor...« Úgy látszik, a kultúra területén sem maradnak hátra a bányászok, itt is kezdeményezők.

»Ujság — hazugság.« Régi mondás, lehet, hogy a múltban igaz volt. De a munkássajtóra, a szakszervezeti sajtóra nem érvényes. Nem érvényes, mert megteremtik a kapcsolatot olvasóikkal, gondjukat, bajukat tükrözik, mert értük, életszínvonaluk felemeléseért harcolnak. Nemes János

H I R E K

— Kovács Miksa kartársunk, a bizottsági szakosztály alelnökének 70 éves születésnapjáról szakosztályi értekezleten és a Generali Biztosító üzemi értekezletén egyaránt megemlékeztek barátok és munkatársak. Kovács kartársunk több évtizedes mozgalmi múltja után nem is lehetett volna más, mint akinek a bizottsági szakmán túlmenően ismerik: mindig segítségre kész, osztatlan szeretetnek örvendő kolléga, akinek fiatalos lendülete, munkabírása, megalapozott szaktudása és közösségi érzése példaképpel szolgálhat mindenki, főként pedig fiatalabb kartársaink számára.

— Szerdahelyi Jenő. Megható ünnepség zajlott le a Generali Biztosító e havi üzemi értekezletén, amikor a kollégák jókívánságaihoz csatlakozva a Szakszervezet részéről jelenlévő Császár kartárs emlékezett meg Szerdahelyi Jenő 40 éves szolgálati jubileumáról. Szerdahelyi tanítómestere volt intézete több vezető pozícióját elért alkalmazottjának. Mindenkor szerény és kartársias érzéssel áthatott munkatársnak ismerték, aki nehéz pályáján nemesek kollégái megbecsülését, de szeretetét is kivívta.

— A Szakszervezeti Tanács Szabadegyeteme. A Szakszervezeti Tanács Iskoláját Végzetek Szövetségének közreműködésével VIII. Mária-utca 10. J.ú. 4. Teljesítménybér vagy időbér. Előadó: Zentai Béla, a Mérnök Szakszervezet főtitkára. Hozzászól: Martonffy Rudolf, a Termelési Tanács szakértője. Június 11.: Az üzemi szociálpolitika. Előadó: Szakásits Antal, az iparügyi minisztérium osztályfőnöke. Hozzászól: Csaplár Péter, a Szakszervezeti Tanács titkára. Záróbeszéd: Keleti Márton, az Iskolát Végzetek Szövetségének elnöke. Látogatási jegyek kaphatók: a Szakszervezeti Tanács Oktatási Titkárságán (Budapest, VIII. Fiumei-út 4.) és a Szakszervezeti Tanács Iskoláját Végzetek Szövetségénél (Budapest, VIII. Mária-utca 10.). Az előadások este fél 7-kor kezdődnek. Belépés díjtalan. Vendégeket szívesen látunk.

— Palafinus strandfürdőbe kedvezményes jegy váltására jogosító igazolványok 1.50 Ft áron propagandaosztályunkon kaphatók. Kedvezményes jegyek a helyszínen nem, csak a jegyirodáknál válthatók.

— Margitszigeti fedett uszodába félárú jegy váltására jogosító igazolványok 2.— Ft áron propagandaosztályunkon kaphatók. Félárú jegyek ugyanott válthatók.

— Új angol tanfolyamok kezdők és haladók részére. Külön társalgási órák. Jelenkezés hétfőn és csütörtökön 4 órától, kedden és pénteken 5 órától a IV. emeleti angol teremben.

— A most befejeződött Papirtanfolyam szerinti anyaga kapható szakszervezetünk szervezési osztályán. A 15 előadásból álló jegyzet ára 15.— Ft.

— Mik a biztosítottak jogai betegség, öregség, rokkanság, árvaság és baleset esetére? Közreadták Kossa István és Kőmüves József. Kapható: a Szakszervezeti Tanács könyvosztályán, ára 2 forint.

— »Szeminárium« a számunkból helyzeke miatt kimaradt. A közlést legközelebbi lapunkban pótoljuk.

Segélyezési jelentés

Március hó folyamán 276 esetben 14.140 forint segélyt folyósítottunk, ami 51.20 forint átlagnak felel meg. Áprilisban 158 esetben 8450 forint segélyt folyósítottunk s ez 53.40-es átlagot jelent. Az igénylések csökkenésének oka az, hogy nagyon sok egyéves tagsággal bíró tag már kimerítette a segélyezési lehetőségeket. A segélyigények elbírálásánál nem vagyunk szigorúak, sőt messzemenő méltányosságot gyakorolunk és 8—10-szeresen túlfizetjük a szabályainkban lefektetett segélyeket, mert egyelőre a jogosan igénylők száma erre lehetőséget nyújt.

Halálózással kapcsolatban szabályaink értelmében csak házastárs, vagy kiskorú gyermek igényelhet segélyt, más esetekben csak rendkívül méltánylandó körülmények alapján folyósítható a helyzeke és a tagsághoz mért rendkívüli segély. Ugyanez vonatkozik a születésekkel kapcsolatos segélykérelmekre is.

Felmondtak a Magiroda Üzemi Bizottsági tagjainak és alkalmazottainak; az Országos Kereskedelmi Üzemi Döntőbizottság érvénytelenítette a felmondásokat

A felszabadulás után alakult meg a Magyar Magiroda a Magyar Magkereskedők Országos Egyesülete és a Magyar Hüvelyes-, Olajosmag- és Terményexportőrök Egyesülete kezdeményezésére, a magexport tervszerű lebonyolítása érdekében. Az infláció alatt óriási összegeket kaptak, amelyek révén sikerült talpraállniuk a Magiroda-ban résztvevő magkereskedelmi cégeknek. A Magyar Magiroda ügyvezető igazgatói tisztségét a magkereskedők bizalmából Metzger igazgató látja el: az igazgatóság hatáskörét a kartelliroda intézőbizottságára ruházták, amelynek működését azonban 1946 október 30-án a kereskedelmi miniszter felfüggesztette s helyette hattagú tárcaközi bizottságot küldött ki. Ennek 3 tagját a földművelésügyi minisztérium jelölte ki a Kiszgazdapárt tagjaiból. A tárcaközi bizottság elnöke dr. Dobolyi Dezső kiszgazdapárti tanár lett, akit később ugyancsak felfüggesztettek. A magexportőrök nem vették jónéven, hogy a Magirodánál működő üzemi bizottság a rendeletben biztosított ellenőrzési jogait gyakorolni akarja. Ez érthető is, ha tekintetbe vesszük, hogy az exportelőlezből kifolyólag a magexportőrök mintegy 10 millió forinttal tartoznak. Kimondták tehát, hogy a Magiroda nem kereskedelmi vállalat és január 28-án felmondtak az üzemi bizottság három tagjának és mintegy 50 alkalmazottnak.

Az üzemi bizottság szakszervezetünkhez fordult és a szakszervezetten keresztül az Országos Kereskedelmi Üzemi Döntőbizottsághoz, amely május 8-án a Döntőbizottságban helyetfoglaló kartársunk előterjesztése után azt a határozatot hozta, hogy a Magyar Magirodánál megalakult üzemi bizottság jogszzerűen működik, annak egy tagja résztvehet az intézőbizottság ülésin s az intézőbizottság jogkörét gyakorló tárcaközi bizottság sem mondhat fel az üzemi bizottsági tagoknak. Az üzemi bizottság léttamozása nélkül nem érvényes az alkalmazottaknak szóló felmondólevél sem.

Ezzel kapcsolatban a Magiroda üzemi bizottsága levelet intézett szakszervezetünkhez, amelyben lezögezi: »Ezt a sikert, amely a tőke és a hatalmi tényezők összefogása miatt igen nehéz körülmények között született meg, hosszú vajadás után, csak a szakszervezeti gondolat képviselésében, teljes harci készséggel és a munkásosztály szolidaritásából táplálkozó erők latbavetésével segítségünkre érkező Szakszervezet hathatós támogatásával értük el. A siker nem is a miénk, hanem a munkavállalók összességé, a szakszervezeté, amelynek közel 200 alkalmazottunk és családtagjaik nevében ezúton mondunk jegyzőkönyvi köszönetet.«

(—re)

II. szakszervezeti iskolánk záróünnepélye

Május 15-én d. e. ünnepélyes külsőt öltött a MABI igazgatósági épületének kupolacsarnoka. A Magánalkalmazottak Szakszervezetének második egyhónapos iskolájának ünnepélyes záróvizsgáján jelen vannak szakszervezetünk vezetői: Kertész Miklós, nemzetgyűlési képviselő, szakszervezetünk elnöke, Köves András főtitkár kartársunk, valamint szakszervezetünk elnökségének számos tagja. Ez alkalommal megjelent körünkben Tolnai György elvtárs, a Szakszervezeti Tanács oktatási osztályának titkára és Berényi Sándor, a Szakszervezeti Tanács Iskoláját Végzetek Szövetségének titkára is.

Tíz órakor a Himnusz felhangzásával veszi kezdetét az ünnepély. Köves főtitkár kartársunk megnyitja után Surán, Nándor kartársunk ismerteti a tanult anyagot, majd Kál Kornélia kartársónk kerek mondataival ad számot a tanultakról. »A kutató, megismerő vágyó elme, a tudatosan tanuló ember, ha úgy érzi, hogy tudása gyarapodott valamivel, szeret visszatekinteni a megszemeltetett új anyagra és a tanult fogalmakat rendszerbe foglalja, Most tehát, amikor itt állunk mind az ötvenen, a szakszervezeti iskola végzett hallgatói, visszapiállunk egy kissé, hogy tulajdonképpen mi az, amit az iskolán megtanultunk és magunkévá tettünk. A legfontosabb, amit elsajátítottunk tanulmányunk alatt: a dialektikus gondolkodás. Megtanultuk, hogy a dolgokat nem elszigetelni, hanem összefüggésükben, változásukban, fejlődésükben kell nézünk. Ez a gondolkodási mód a marxista dialektikus gondolkodás módja. Ha ennek tudatában vagyunk, akkor nem hiszem, hogy közülünk valakit is megfélemezhetnek azok a propagandisztikus tanítások, mely arról szól, hogy mindig voltak szegények és mindig voltak gazdagok, mert ez a társadalom szükség szerű alapja. Most tudjuk, hogy tőkés nem lehetnek volna, ha nincs

proletár, aki egyetlen vagyonát, munkaerőjét bocsátja áruba. Feltárul előttünk az átélte kor: a tőkés társadalom, mely tele ellentmondásokkal odáig fejlődött, hogy át kell adni helyét egy új társadalmi formának, ahol megszűnik kizsákmányoló és kizsákmányolt, ahol ember és ember között különbözőség csak annyit lesz, hogy ki termel több értéket a társadalom számára. De ennek az új társadalomtudatnak felismerése nem elég, hanem cselekedni kell az érzelme erejével és mi vállaljuk, hogy ezt a harcot minden tudásunkkal és erőnkkel visszük a végső győzelemig.«

A beszédek elhangzása után Kertész elnök kartársunk emelkedett szólásra és kérte, hogy ne ériék be azzal a tudással, amit az iskolán szereztek, hanem tudásukat igyekezzenek mindig gyarapítani, hirtessék szét, mint a magvetők a szakszervezeti gondolatot.

Kertész elvtársunk buzdító szavainak elhangzása után Csepány kartársunk köszönte meg a szakszervezet vezetőségének és az üzemi bizottságoknak, hogy lehetőséget nyújtottak a tanulásra.

Lelkes hangulat közepette emelkedett szólásra Köves főtitkár kartársunk. Igazi meggyőződés érződött ki szavaiból, amikor a hallgatókat utjukra eresztette, kérve őket, hogy az itt szerzett tudással éljenek szociális társadalom méltóan és legyenek a szakszervezetnek harcos katonái, terjeszték az eszmét olyan szeretettel, mint amilyen szeretettel tanították az nekik átadták, legyenek az üzemekben a szakszervezeti mozgalom előretolt őrszei az egész dolgozó munkásosztály és a magyar demokrácia szolgálatában.

A záróünnepély nívójának emeléséhez hozzájárult Radnóti Andor kartársunk József Attila »Munkások« című költeményével és Csepány László kartársunk Ady: Hadak útján című művével. A szép ünnepséget az Internacionale akkordjai zárták le.

Felhívás az Üzemi Bizottságokhoz!

Mint ismeretes, az 1947 január 1-4 forintmértéket június 30-ig kell benyújtani. Az üzemi bizottságokra hárul az a feladat, hogy a forintmértékekben a nyugdíj- és jövedelmi alapok helyes és a rendeletnek megfelelő megállapítását ellenőrizzék. A forintmértégrendelet részletes szabályokat állapít meg e kérdéssel kapcsolatban, amelyeknek betartásáról a munkavállalói érdekek megvédése céljából elsősorban az üzemi bizottságoknak kell gondoskodniuk. Felhívjuk ezért üzemi bizottsági tag kartársainkat, hogy a legkisebb kétely esetén is forduljanak Közgazdasági és Könyvszakértő Szakszervezetünkhez, amely szakszerű tanácsal segít az üzemi bizottságok feladatuk ellátásában és szükség esetén az üzemi bizottság kérésére Könyvszakértőt küld ki.

Annál is inkább kérjük kartársainkat, hogy a felhívásunkat figyelembe részesítsék, mert értesülést szerettünk arról, hogy néhány vállalatnál már mutatkoznak olyan tendenciák, hogy a jövedelmi alapok kérdését a rendelettel eltérő módon értelmezzék, amivel az egyetemes munkásérdekek szenvednének csorbát. Az üzemi bizottságoknak éreznük kell a felelősséget, hogy a munkavállalói érdekeket a rendelet értelmében meg kell védeniük, s ezért a forintmérték összeállítását feltétlenül ellenőrizniük kell.

(—re)

Jelentés a munkapiac áprilisi havi helyzetéről

Munkaközvetítő osztályunk forgalma igen erősen megduzzadt. Lassan-lassan átmege a köztudatba, hogy csak a szakszervezeti munkaközvetítésen keresztül lehet elhelyezkedni és ezért indult meg munkaközvetítő osztályunk felé a munkanélküliek erősebb áramlása.

A nagy munkára, melyet osztályunk végez, jellemző adat, hogy április hónap folyamán 11.539 ember fordult meg nálunk, ami azt jelenti, hogy az általános napiforgalom 463 személy volt.

Az újonnan jelentkező munkanélküliek száma április hónapban 1757 volt; ezek közül 776 férfi és 981 a női munkaerő. A munkaalkalmak bejelentésénél is van valamelyes emelkedés, azonban a munkapiac helyzete még mindig rossznak mondható, mivel az összes elhelyezések száma: 883 volt, mégpedig 418 férfit és 465 nőt sikerült munkához juttatni. A jelentkezőknek tehát csak kb. felét lehetett elhelyezni. Ennek megfelelően tovább emelkedett a hónap végén nyilvántartott munkanélküliek száma és ha az emelkedés az előző hónappal szemben nem olyan jelentős, ennek oka az, hogy töröltük a nyilvántartásból azokat, akik már huzamosabb idő óta nem jelentkeznek osztályunkon.

Ilyen címen április hónapban 720 munkacérvel csökkentettük a nyilvántartott állásnéküliek számát és a hónap végén így nyilvántartásban maradt 3057 férfi és 4195 nő, vagyis összesen 7252 munkanélküli.

Még mindig igen gyakran előfordul, hogy munkanélküli kollégák nem jelentik be munkanélküliségüket, hanem csak többhónapos munkanélküliség után jelentkeznek nálunk azzal, hogy nem tudták a bejelentési kötelezettségről.

Kérjük a kartársakat, hogy a felmondásban lévő, vagy kilépő kollégákat, saját jól felfogott érdekében figyelmeztessék arra, hogy kilépésük után azonnal jelentkezzenek munkaközvetítő osztályunkon, mert a késedelmes bejelentés hátráltatja elhelyezkedésüket.

— Köves András és Sándor Dezső kartársak, szakszervezetünk főtitkára és főtitkárhelyettese, Ligeti László, a Magyar Kereskedelmi Alkalmazottak Szabad Szakszervezete főtitkárhelyettesével együtt a bolgár bank-, kereskedelmi vállalatok és szövetkezetek alkalmazottainak Szófiában június 1—2—3-án megtartandó kongresszusára utaztak.

IFJÚSÁG HANGJA

A Magyar Magánalkalmazottak Szabad Szakszervezete Sz.I.T. csoport közlönye

SzIT iskola

Május hó elején megnyitott a Magánalkalmazottak délutáni SzIT iskolája. Az iskolát Dénes István, a SzIT főtitkára nyitotta meg értékes előadásával. Rámutatott az ifjúság oktatásának és megbontatlan egységének szükségességére.

Az iskola jelen sorok megjelenésekor már teljes lendülettel folyik és mintegy 30 hallgató komoly képzetséget nyer szakszervezeti és ifjúsáspolitikai kérdésekben egyaránt.

Ezen iskolának tulajdonképpen előkészítője ősszel induló egézsnapos, négyhetes SzIT iskolának.

Ifjúsági titkárság

(SPORT)

Nemzetközi úszó- és vízilabdatornát rendez az MMUE

Szakszervezetünk sportegyesülete a felszabadulás óta Magyarországon elsőnek rendez nemzetközi úszóversenyt. A bécsi budapesti szereplése úszósportéletünk egyik legkiemelkedőbb eseménye lesz. Ezen sportág minden egyes tagja feszült érdeklődéssel tekint a június 28-29-én a Nemzeti Sportuszodában az MMUE és a Vasas SC által rendezendő kétnapos úszóversenyre. A két legnagyobb szakszervezeti sportegyesület közös meghívásának tesz eleget a bécsi Post-sportverein és Unió budapesti vendégszerelésével.

Az úszóversenyen túlmenően, mely valóban rendkívül izgalmasnak és érdekesnek ígérkezik, a bécsi munkássportolók budapesti vendégszerelésének még más jelentősége is van, ez pedig az, hogy Magyarországon első ízben hívják meg munkássportolókat. Az MMUE két év alatt olyan szép fejlődésen ment keresztül, hogy eredményesen tudja majd felvenni a küzdelmet Bécs legjobb úszó- és vízilabdacsapataival. Úszóegyesületünknek a Bécsben rendezett úszóversenyen elért sikeres eredményeit kell itt Budapesten újra megismételnie és tartani azt a mértékű, amelyet szakszervezeti sportegyesületnek képviselnie kell.

A szakszervezeti sportolók ezen találkozója még jobban kimélyíti azt a baráti kapcsolatot, amely már eddig is fennállott a bécsi szakszervezeti sportolók között.

Novák Ilonka Párisba utazik

Az MMUE kiváló úszóbajnoknője meghívást kapott Párisban rendezendő európai úszóversenyre.

A népszerű Kiki boldogan meséli, hogy június elején Kádassal, az Egri Barátság úszójával és dr. Faggyassal, a MÜSZ ügyvezető elnökével repülőgépen utaznak Párisba.

— Jól megy az úzás — mondja Kiki. — Minden reggel hétkor itt vagyok az uszodában és leúszom a 2000 métert. A párisi verseny nagyon izgalmasnak ígérkezik, mert ezen résztvevőnek a legjobb holland, belga, francia, svéd úszónők. Remélem, hogy ez az utam éppoly sikeresen fog végződni, mint az eddigiek. Örülök, — mondja — hogy a szakszervezeti sportegyesület tagjaként képviselhetem a magyar színeket Párisban.

Az MMUE vízilabdamerkőzéseinek terminusai

- VI. 12. UTE—MMUE
- VI. 15. MMUE—Tipográfia
- VI. 19. MMUE—MAFC
- VII. 2. FTC—MMUE
- VII. 10. Vasas—MMUE
- VII. 12. MMUE—MTK
- VII. 20. MMUE—Eger
- VII. 27. NSC—MMUE
- VIII. 2. Csepel—MMUE
- VIII. 8. Előre—MMUE
- VIII. 20. Szeged—MMUE

Légrádi László

„Szakszervezet az ifjúságért, ifjúság a szakszervezetért“

A magyar demokratikus ifjúság minden szervezete a »48-as« munka lázában ég. Az üzemekben, irodákban az ifjúság színe-javát szervezetileg a SzIT jelenti. Már telekkel is behozta a szakszervezeti ifjúság, hogy az élen halad és ez a tett elsősorban a Tanonc és Ifjúságmozgalmak Egitő Mozgalmak létrehozása volt. Túl a Mozgalmak megalakításán létrehozta az első nagy ifjúsági megmozdulást, az Ifjúsági Kereskedelmi és Ipari Vásárt, Először sikerült olyan megmozdulást létrehozni, amely több mint húszezer ifjú munkást és értelmiségit mozgatót meg olyan cél érdekében, amely egyben az ifjúság egy rétegének — talán legelősebbjének — felemelkedését jelenti.

De feladatunk a magánalkalmazotti fiatalok feladata, nem állhat meg annál a pontnál, hogy együttműködünk, hanem megkeressük azokat a tényezőket, amelyekkel a magánalkalmazotti fiatalok életszínvonalát felemelni kívánjuk. Ez a tervünk, a hároméves terv jegyében fog megindulni és annak megvalósulása érdekében a magunk tervét is felépítjük.

Ezen akciónk jelszava »Szakszervezet az ifjúságért és ifjúság a szakszervezetért.« Jelenti: hogy részt kívánunk venni szakszervezetünk gazdasági, politikai vonatkozású harcában és ugyanakkor igénybe vesszük szakszervezetünk fejlődésével annak minden irányban kiható erejét SzIT tagságunk, ifjúságunk részére.

Ahhoz, hogy céljainkat elérjük mindenekelőtt szervezeteinket kell megerősíteni, hogy képesek legyen a rájuk váró nehéz feladatok elvégzésére.

Propaganda terén egységes fali újságot állítunk fel, központi irányítással és július 15-ig megjelenítésük rövid lemerítésüket arról, hogy »Mit akar a Magánalkalmazotti SzIT.«

Ezen szervezeti kérdések után hozzálátunk, hogy megerősítsük ifjúságunkra vonatkozó gazdasági elképzeléseinket is. Ellenőrizzük a SzIT titkárok működését az üzemi bizottságokban, megvizsgáljuk tagságunk bérhelyzetét és részt kívánunk venni az elkölözési kollektív szerződés tárgyalásánál, hogy meg tudjuk védeni ifjúságunkat ezen a téren is. Folytatni kívánjuk akciónkat, hogy a kistitkosítási fiatalok menzaellátása

méréskeltebb áron történjen és a téli fűzelőanyagbeszerzésénél, valamint egyéb árubeszerzésnél kedvezményesebb részleteket élvezzenek.

Természetesen gazdasági vonatkozású munkánkon túl foglalkozunk ifjúságunk szociális helyzetével és segítséget kívánunk nyújtani minden egyes esetben.

Ezen tervünk megjelenése előtt máris sikerült az ifjúság szociális vonalán elérnünk, hogy 200 fiatal kartársat kététes ingyenes balatoni üdülésben részesítsünk. A nyári hónapok végén szociális vonatkozásban tovább menve egészségügyi felvilágosító, — szükség esetén vetítéssel egybekötött — előadásokat rendezünk. — Szociálpolitikai osztályunkkal karöltve állandóan szem előtt tartjuk SzIT tagságunk egészségi állapotát. De célunk éppen a hároméves terv szelleméből kiindulva és annak sikeres megvalósítása érdekében nekünk, Magánalkalmazotti SzIT-eseknek irányt venni arra, hogy azokkal is foglalkozzunk, akik jelenleg önhibájukon kívül állás nélkül tengődnek. Nekünk, szakszervezeti fiataloknak kötelességünk, hogy a munkanélküli fiatalok tartalékhadserővel foglalkozzunk, képezzük őket, mert a hároméves terv megvalósítása idején, jó fiatal munkaadókra lesz szükség. Eppen ezért szükségesnek tartjuk, hogy augusztus hó folyamán elindítsuk munkanélküli fiataljaink részére ingyenes tanfolyamainkat.

Kulturális téren a már sikeresen több ízben bemutatkozott kultúrcsoportunkat kibővíjük, ugyanakkor kirándulásokkal, valamint szokásos pénteki ifj. napjaink színvonalának emelésével, film, irodalmi, zenei előadásokat rendezünk.

Sport terén bekapcsolódunk szakszervezetünk sportegyesületébe. Üdülő tagságunk részére röplabda, kézilabda, kosárlabda felszerelést viszünk le a Balaton mellé.

Hogy SzIT tagságunk valóban megerősítse célkitűzéseinket, a már működő délutáni iskolánk keretét és anyagát kibővíve, szeptember elején egész napos 4 hetes SzIT iskolát szervezünk.

Pelófi szellemében és harakézességben előre a magyar demokratikus ifjúság tervének megvalósításáért!

Munkásegység! Szántó György

Az iskola kollektívája

Valami egészen csodálatoson ment keresztül az az ötven »felöltő« gyerek, aki szakszervezetünk második vezetőképző iskolájába járt. Mindegyik tanuló úgy jött az első nap iskolába (velem együtt), mint mikor hat éves korában az első elembe ment, tele kétséssel és várakozással. Már az első hét végén lehetett látni, hogy az ötven kartárs, mint egy ember, teljes együttműködéssel halad a tudás megszerzése felé. A kollektivitás minden irányban megnyilvánult, nemcsak a tanulásban, egymás segítésében, hanem a szórakozásban is.

Mindannyian újra gyerekek lettünk. Olyan jó volt egy hónapig tanulónak lenni, leckéket írni és felelni. Iskolni, hogy jaj, ma ne feleltesselek, mert nem készültem az anyagból, vagy de jó lenne, ha ezt vagy azt kérdeznék, mert akkor biztosan egyszerre felelnék.

Igy ment ez egy egész hónapig. Mindennap valamivel okosabbak lettünk. Mindezt csak a zíróvizsgán tudtuk meg, mikor tudásunk eredményét, a jó bizonyítványt megkaptuk. Mindenki rosszabbat várt, mint amit kapott, de ez így helyes. Az öndudatos dolgozó sohase legyen megelégedve önmagával, mert csak így tud fejlődni és csak a fejlődésképes emberek szolgálják az egész emberiség javát és csak ők tudják az egész nemzetet a haladás útján továbbvinni.

Krauszai Ibolya

SzIT-üdülés Balatonmárián

Ifjúsági csoportunk szociálpolitikai osztályunkkal karöltve akciót indított a magánalkalmazotti fiatalok üdültetéséért. Sikerült elérnünk, hogy 200 fiatal magánalkalmazottat július-augusztus hónap leviszünk Balatonmáriára a MABI ifjúsági üdülőjébe. Természetesen SzIT vezetőségünk gondoskodni fog arról, hogy a kartársak jól is érezzék magukat. Labdajátékokhoz szükséges felszerelést viszünk, valamint az ugyancsak ott üdülő kultúrcsoportunk a kellemes szórakozást biztosítja.

Természetesen tudatában vagyunk annak, hogy ez a 200 kartársunk csak igen csekély töredéke a magánalkalmazotti ifjúságnak és mindent elkövetünk, hogy gazdasági helyzetünk megerősödésével az elkölözendő éveken fokozottabb mértékben tudjunk az ifjúsági üdültetést megoldani.

Addig is ifjúsági csoportunk felvilágosítja minden egyes SzIT csoportnál a fiatalok üdülési lehetőségeit és egész súlyával oda fog hatni, hogy már ez évben is, ahol csak a vállalatok anyagi helyzete megengedi, a fiatalok üdültetését valamilyen formában keressük. Természetesen ehhez szükségünk van az üzemi bizottságok és a vállalatok jóindulatára, valamint áldozatkészségére. Azt hisszük, ebben nem fogunk csalódni és a nyár végén beszámolhatunk a fiatalok széleskörű üdültetéséről.

Ifjúsági titkárság

IFJÚSÁGI HÍREK

— Megalakult Ifjúsági Fegyelmi Bizottságunk, amely hivatott lesz az ifjúsági vezetők és titkárok, valamint egyéb ifjúsági funkcionáriusok fegyelmi összetartására. A Fegyelmi Bizottság elnöke Miklós László kartárs.

— Május hónapban nagy sikerrel mutattuk be a szovjet-német háborúról szóló amerikai dokumentum filmet. Ugyancsak szórakoztató kétórás film-előadást rendeztünk a MAFIRT segítségével. Vetítésre került egy Chaplin-film, valamint a »Vasóklü« Bogdáné című orosz film.

— Június havában teljes erővel részt veszünk az Ifjúsági Hét ünnepeiben és szórakozásaiban.

— Július közepén kezdődő prágai ifjúsági »Fesztivál«-ra központi ifjúsági vezetőségünk delegációt küld, azonkívül résztvehetnek a SzIT csoportokból saját vagy vállalati költségkölön még néhányan. Az utazás költsége, illetve ottartózkodás 250 forint 2 kétre. Jelentkezni lehet június 7-ig az ifjúsági titkárságon.

Szakszervezeti otthon a magánalkalmazottaknak

Április végén tartott összehívó üléseink elhatározta az új székház létesítését. Ezen az ülésen a Szakszervezeti Tanács főtitkára, Kossa István is résztvett és beszédeben rámutatott arra, hogy a szakszervezeti mozgalom megerősítését szolgálja, ha a tagok áldozatvállalása is szerepel azok között a szálak között, amelyek a tagokat a szakszervezethez fűzik. A gyűjtést május elején megindítottuk, amelynek során eddig mintegy 100 kartársunk ajánlott fel 10 havi részletben fizetendő 1000 Ft-ot, amelyvel a kartársaink az alapító tagok sorába léptek. A szakszervezeti funkcionáriusok és azok a régi tagjaink, akik mintegy 40 éve vesznek részt küzdelmeinkben, minden bizonnyal ugyancsak vállalják a székházalapító tagságot és így minden reményünk megvan arra, hogy az alapító tagok száma júniusban megsokszorozódik. Az alapító tagok névsorát lapunk következő számában fogjuk közzétenni.

A Székházalapító Bizottság zsűrit alakít a szakosztályok között induló gyűjtési verseny feltételeinek megállapítására és a díjak odaítélésére. A legjobb eredményt felmutató szakosztály részére az I. díj egy ezüstérem, a II. díj himzett selyemzászló a szakszervezet emblémájával, a III. díj egy díszes bekeretezett oklevél. A szakosztályon belül is megindul a verseny és e célból külön versenybizottságok alakulnak minden szakosztályban, amelyek megállapítják a feltételeket és annak a vállalatnak az alkalmazottait, akik létszámukhoz viszonyítva a legtöbb áldozatot hozzák, ugyancsak kiüntetésben részesülnek. A vállalati versenyben hasonló díjak kerülnek kiosztásra, mint a szakosztályok közötti versenyben.

A szakszervezet eredményes működéséhez elsősorban megfelelő helyiségekre, megfelelő szakszervezeti otthonra van szükségünk.

A szakszervezet új székháza mindnyájunk tulajdona lesz, erre a célra tehát anyagi erőnkhez képest mindnyájunknak adakoznunk kell! A szakosztályvezetőségeknek, az üzemi bizottságoknak és szakszervezeti összekötőknek kötelességévé tesszük a gyűjtés állandó szemmel tartását és akciónak áldozatkész támogatását.

(—re)

Szakosztályi napló

Biztosítási szakosztály. A biztosítási szakosztály vezetősége május hónapban a pénzbeszedők fizetésének ügyét kívánva végleg rendezni és a BIOSz-szal való sorozatos tárgyalások alapján ebben a kérdésben eredményt is értünk el. A vezetőség az alkalmazottak felmondását és elbocsátását illetően kiemelte, hogy egyetlen alkalmazottat sem engedélyt a szakszervezettől, illetve nem adnak módot arra, hogy a szakszervezet az ügyeket kellőképpen megvizsgálja. Május hónapban két taggyűlést tartottunk, az egyiket dr. Kun Miklós, a Népjóléti Minisztérium részéről londoni újjáról, a másikon dr. Rostás, OTI főorvos, »Egészségvédelem és politika« címen tartott nagy érdeklődéssel kísért előadást. A szakosztály nagy egy ünnepe is volt, ugyanis az Első Magyar Általános Biztosító alkalmazottainak üdülőtelepét avatták fel, ahol szakszervezetünk képviseletében Miklós János, szakosztályi titkár jelent meg. **Júniusi ülésrend:** jún. 6 taggyűlés, jún. 13 vezetőségi ülés, jún. 20 taggyűlés, jún. 27 vezetőségi ülés. Az üzemi értekezletek sorrendjét az illető vállalatokkal levélben fogjuk közölni.

Bánya- és Kohószakosztály. Június havi ülésrend: VI. 16 egyenlő 6 óra: választmányi ülés. VI. 13 egyenlő 6 óra: taggyűlés keretében a kartársak által felvetett problémák megbeszélése. VI. 20 egyenlő 6 óra: vezetőségi ülés. VI. 27 egyenlő 6 óra: taggyűlés. Schramek György előadása: »Társadalombiztosítási problémák.«

Bank- és pénzügyi szakosztály. Folyó hó 7-én szakosztályunk üzemi bizottsági összerétekezletet és vezetőségi ülést tartott. Az üzemi bizottsági összerétekezlet foglalkozott szakszervezeti székházunk építési kérdéseivel. Egyhangúlag elfogadták azt a javaslatot, hogy az alkalmazottak 8 hónapon keresztül felhavi tagdíjjal járulnak hozzá szakszervezeti székházunk felépítéséhez. Az üzemi bizottsági értekezletet vezetőségi ülés követte, amely foglalkozott a Romániából meghívott gyermekek elhelyezésével. Lelkesedéssel vállalta vezetőségünk a nyári időszakra öt román kisgyermek elhelyezését és ellátását. Kollektív szerződésünk előkészítésére »Bérbizottság«-ot választott meg szakosztályunk vezetősége, amely bizottság már javaslatot dolgozott ki az augusztus 1-ére megkötendő kollektív szerződéshez. Életre hívott ugyanakkor ez a vezetőségi ülés még egy »Propaganda- és kulturbizottság«-ot is. A kulturbizottság első feladatának már egy műsoros estély megrendezését tűzte ki, amelyet a rendezőség június hó 4-én a Gellért-szálló Gundel-éttermének teraszán kíván megtartani munkanélküli kartársaink javára. Folyó hó 21-én a Pénzügyi Központban tartottunk szakszervezeti napot, ahol Kisházi Ödön, a Szakszervezeti Tanács elnöke tartott magasívű előadást az »Értelmiségi és fizikai dolgozók viszonya« címmel. A június havi munkaprogramot a folyó hó 23-án megtartandó vezetőségi ülésen állítjuk össze, amit valamennyi üzemi bizottsággal és vezetőségi taggal közölni fogunk.

Építőipari szakosztály. Említésre méltó üzemi értekezlet folyt le a Nagybányai Újlaki Iparművek Rt. óbudai telepén, ahol együttes gyűlést tartottak a vállalat értelmiségi és fizikai dolgozói. Ez az értekezlet megmutatta, hogy milyen jól dolgozik együtt a vállalat fizikai és szellemi üzemi bizottsága. Az értekezlet a drágaság elleni és a bankok államosítása melletti harc jegyében zajlott le. Szakszervezetünk részéről Molnár Ferenc főtárhelyettes tartotta a beszámolót, a MÉMOSZ részéről Somogyi elnök elvtárs. A szakosztály vezetősége mindent elkövet, hogy az építőipari alkalmazottaknak vikend-kezeset teremtsen. Reméljük, hogy ez rövidesen sikerülni is fog. Június havi ülésrend: 12-én, csütörtökön délután 5 óra: vezetőségi ülés. 19-én, csütörtökön délután 5 óra: taggyűlés. Zentai Béla, a Mérnökök és Technikusok Szabad Szakszervezetének főtárhelyettes előadást. 26-án, csütörtökön délután 5 óra: vezetőségi ülés.

Élelmiszeri szakosztály. Május hó folyamán szakosztályunk működésének középpontjában a székházépítési akció állott. Túlménően az anyagi eredményeken, az erkölcsi siker örösi volt. Az eddigi kultúrestéket méreteiben messze felülmúlva, az Andrássy-úti helyiségeket szakosztályunkban nem látott tömeg kereste fel. Bizunk abban, hogy a jövőben minden kezdeményezésünket hasonló siker koronázza. Az elmúlt hónap kimagasló eseménye volt Mőd Aladáré kitűnő szakszerű előadása a hároméves tervről, amely főleg a bankok államosításával foglalkozott. Júniusi ülésrend: 2-án, hétfőn délután 5 óra: Csont Ferenc, szakszervezetünk alelnöke előadása. 9-én, hétfőn délután 5 óra: vezetőségi ülés. 16-án, hétfőn délután 5 óra: taggyűlés, előadó Kertész Miklós, szakszervezetünk elnöke. 23-án, hétfőn délután 5 óra: vezetőségi ülés. Üzemi bizottsági értekezlet 20-án, pénteken reggel 8 óra:kor.

Falpari szakosztály. A szakosztály május 15-én megtartotta első üzemelőzetését a Fűrér és Lemezmuvek újpesti üzemében. Közel 100 érdeklődő jelent meg. Külön elismerés illeti a Fűrér és Lemezmuvek vezetőségét és üzemi bizottságát a szakszerű személtetés, valamint a szíves vendéglátásért. Amint alkalom adódik, a szakosztály újabb tanulmányi kiállítást fog rendezni.

Gráfikai szakosztály. A május 12-iki taggyűlés egyhangúlag megszavazta, hogy a szakosztály összes tagjai hozzájáruljanak a Szakszervezeti Székház felépítéséhez. A határozat értelmében az alsó öt kategóriába beosztott alkalmazottak nyolc hónapon keresztül felhavi tagdíjuknak megfelelő összeget, az V., IV. és III. kategóriájú kartársak nyolc hónapon keresztül dupla tagdíjat, míg a II. és I. kategóriába tartozók 12 hónapon át fizetnek kettős tagdíjat. A kollektíven felülük minimálisan az utóbbit tartoznak vállalni. Felkérjük tehát az üzemi bizottságokat és a szakszervezeti tagdíjat beszedő összekötőket, hogy a fentiek értelmében szedjék be a díjakat. Felhívjuk a papírszakma összes dolgozóit, hogy a most befejeződött papírosszakmátfolyamunk szöszertit előadásban felvett teljes anyaga (15 előadás) sillabusz formájában kapható a szakszervezet szervezeti osztályán. A papírtanfolyamot a legkiválóbb magyar papírművészek, nyomdai stb. szakemberek vezették le. A végzett hallgatók vizsgát tettek és állami érvényű bizonyítványt kaptak. A legjobban vizsgázott hallgatók külön díjazásban részesültek. A szakosztály június 5-én, Úrnapján monstre junálást rendez a zugligeti Fácánosban. Külön villamosok indulnak reggel pontosan 8 óra:kor a Rókus-kórház mögötti 28-as végállomástól. Műsor, zene és tánc lesz egész nap. Jelentkezés a szakszervezet szervezési osztályán. Jövő havi ülésrend: Június 2-án üzemi bizottsági értekezlet. Előadó Molnár Ferenc, a szakszervezet h. főtárhelyettese. Aktuális problémák. Június 16-án taggyűlés. Előadó Jenik Gyula: Szocializmus és pedagógia. Minden szerdán délután 1/5 óra:kor vezetőségi ülés.

Közgazdasági szakosztály. Szakosztályunkban május elején dr. Horn József tartott magasszínű előadást a termelési hatások és költségalkulás összefüggéseiről. A Szakosztály minden hónap első hétfőjén, fél 7 óra:kor tart ülést Székházunkban. Június 2-án, délután fél 7 óra:kor Lóránd Sándor mérnök, a NIK igazgatója tart előadást »A lyukkártyarendszer és annak mai állása« címmel, az előadást vetített képek és keskenyfilm bemutatás teszi szemléltetővé. E kiállításon elterjedt rendszer megismertése igen jelentős és ezért reméljük, hogy az előadás nagyvállalataink vezető tisztviselői, szervezői részt fognak venni. A hites könyvvizsgálói vizsgák iránti érdeklődés az évad befejezésének közeledtével élénk és így kérjük azokat a kartársakat, akik a június közepéig tartó vizsgákra a képesítést megőrzik, szociális, kérvényüket sürgősen nyújtsák be a Bizottság titkárnál. Kiss Imre kartársunknál. A gyakorlati részre vonatkozólag újabb jegyzetek jelentek meg Szász Antalól és dr. Molnár Csalától, amelyek a Szakszervezet pénztárára kaphatók. Szakosztályunk tagjait felkérjük, hogy speciális szak-

mai és kalkulációs szakismereteiket nyilvántartásunkban jegyeztessék elő, hogy a Szakszervezeti Tanács ár. és kalkulációellenőrzési munkájába őket bekapcsolhassuk.

Közéleti szakosztály. A szakosztály megalakult, szervezőbizottsága nagy erővel látott hozzá a három (iparügyi, kórházi és vegyes) szakcsoportnak szervezéséhez. Az iparügyi szakcsoport 28-án taggyűlést tartott Semtei Sándor és Réthelyi Tibor kartársak vezetésével. Az üzemi bizottsági és bizalmi választmányi hozzájárult az új kollektív szerződés előkészítéséhez. A vezetőség elhatározta, hogy június hónapban nagyarányú szakosztályi junálást szervez. Június havi ülésrend: 4-én 1/6 óra:kor szakosztályi vezetőségi ülés, 11-én 1/6 óra:kor taggyűlés, előadó Kertész Miklós, 18-án 1/6 óra:kor szervezőbizottsági ülés, 25-én 1/6 óra:kor üzemi bizottsági és bizalmi választmányi ülés. Az új kollektív szerződésről előadó Császár István.

Nőcsoport. Május havában a nőszervezés újabb lendületet nyert. Számos vállalatnál választottunk ismét nőbizottságot, miáltal sok új kartársnőt hoztuk közelebb a szakszervezethez. A kibővített vezetőség első nagyobb megmozdulása a május 5-i »Anyák napja« ünnepe volt, melyet szakszervezetünk Erzsébet-körúti helyiségében tartottunk meg 250 gyermek és 150 anya részvételével. A gyermekek szórakoztatásáról bábszínház-előadással gondoskodtunk. Az előadás után a szakszervezet figyelmeként ajándécsomagokat osztottunk szét mind az anyáknak, mind a gyermekeknek. Szerénytelenség nélkül állapíthatjuk meg, hogy az ünnepe jól sikerült és vendégeink egy jól sikerült délután emlékeivel távoztak. Az érdeklődés olyan nagy volt, hogy számos vállalatnál már nem tudtuk a beérkező jelentkezéseket elfogadni, miért is elhatároztuk, hogy szélesebb keretek között június hónapban, szabadtéri helyen, uszonnával és bábszínházzal egybekötve megismételjük a gyermekdélutánt, elsősorban azok részére, akik a május 5-i előadásról helyszűke miatt lemaradtak. Június havában a gyermekdélutánon kívül még egy népszerű tárgyú napon is szándékunk rendezni.

A textilszakosztály június hó folyamán. 6-án vezetőségi ülést, 13-án taggyűlést, 20-án vezetőségi ülést és 27-én ismét taggyűlést tart. A két taggyűlés egyikén a szakosztály vezetősége által elkészített új kollektív szerződésekre vonatkozó javaslat a taggyűlés napirendje, míg a másik taggyűlési napon minden bizossal dr. Nagel Pál, a Győri Textil vezérigazgatója, aki részt vett az orosz-magyar kereskedelmi tárgyalásokon, fog beszámolni szovjet-unióbeli tapasztalatairól. A szakosztály által rendezett textiltanfolyam hátralévő anyaga, június 3-án »A kikészítésről általában« cím alatt kerül előadásra és június 11-én Köves András főtárhelyettes fog összefoglaló előadást tartani a tanfolyammal kapcsolatban. A tanfolyam hallgatói május hó 19-én a Kispesti Textilgyár telepét tekintették meg. Június 2-án a Hazai Fésűfonó üzemének megtekintésére és június 9-én a Magyar Viscosa Rt. nyer geszűfalui gyártelepére kerül sor. Ehelyütt mondunk köszönetet a Kispesti Textilgyár technikus- és mérnök-személyzetének az értékes magyar kartársnőnek, valamint dr. Sarang kartársnak a látogatás körül kifejtett fíradhatatlan tevékenységükért. A szakosztály vezetősége elhatározta, hogy mindazon hallgatóknak, akik a tanfolyam minden előadását végighallgatták, látogatási bizonyítványt fog adni. A nagy sikerre való tekintettel a szakosztály vezetősége elhatározta, hogy összel a tanfolyamot a textilipar minden ágazatára kiterjedően meg fogja ismételni.

Társadalombiztosítási szakosztály. A szakosztály vezetősége megkezdte előmunkálatait, hogy az augusztus 1-én életbelépő új kollektív szerződés társadalombiztosítási vonalon is kiküszöbölje a jelenlegi hibákat és megfeleljen a követelményeknek. Nagy erővel megindult a gyűjtés a székházalap javára, számos kollega hozott áldozatot önkéntes túlfizetés révén. A szakosztály június 1-én nagyszabású műsoros junálást rendez a Zugligetben, amelynek járadalmát ugyanakkor a székházalap javára ajánlotta fel. A MABL-ban komoly munka indult meg. A nőkartársak sikeres Anyák napját rendezték, elváltatták több román gyermek nyaralását, nagyszabású tiltakozó akciót szerveztek a spanyol fasizta kivégzések ellen.

Ezenkívül a kartársnők számos aláírással ellátott deklarációjában fejezték ki köszönetüket Rákosi Mátyásnak és Sztálin generalisszimuszának, hogy lehetővé tették hadifoglyaink hazatérését. Ülésrend: Június 6 és 20-án vezetőségi ülés, június 13, és 27-én bizalmi értekezlet.

Ujságkiadó szakosztály. Május hónapban a szakosztályi ülések fő tárgyát a kollektív szerződés előkészítése képezte. A taggyűlésen Császár István, szakszervezetünk titkára tartott nagy érdeklődés mellett előadást a kollektív szerződés aktuális kérdéseiről. Szociális vonalon a szakosztályt e hónapban elsősorban tagjai üdültetése foglalkoztatta. A vele együttesen működő nyugdíjpótló egyesület balatonboglári üdülőtelepére e nyárra igen kedvezményes feltételek mellett 2-2 heti nyaralásra összesen 108 szakosztályi tagot utalt be. Az első üdülőcsoport e hó 18-án érkezett le Balatonboglára s azóta sorozatosan érkeznek az elismerő levelek az üdültető bizottsághoz nyaraló szakársaink részéről. Ülésrend: Június 6-án délután 5 óra:kor vezetőségi ülés, 20-án délután 5 óra:kor vezetőségi ülés, 30-án délután 5 óra:kor taggyűlés. Tárgy: az új kollektív szerződés megvitatása.

Vasas szakosztály. A szakosztály vezetősége áprilisban megkezdett ellenőrzési munkáját az államosított vállalatok területén május hónapban több bizottság felállításával még fokozottabb mértékben kiterjesztette. Ezzel az intézkedéssel kívánjuk elérni, hogy senki se kerülhessen mások rovására jogtalan anyagi előnyökhöz, de ugyancsak meg kívánjuk gátolni azt is, hogy a kötelező munkaközvetítés megkerülésével érdemtellenül kerülhessenek bizonyos személyek pozícióhoz, a nyilván tartott igen sok munkanélküli kartárs hátrányára. E célból kéttagú bizottság bírája el azok ügyét, akik az államosított és egyéb magánvállalatok kötelekben szakmánkban el akarnak helyezkedni. A vezetőség minden erejét a székházépítési akció vonalába állította. E célból versenyre hívta ki a többi szakosztályt. A vezetőségi üléseken az új kollektív szerződés tervezete állandóan szőnyegen van és itt is komoly javaslatok kerülnek megvitatásra. Az üzemi értekezleteket még az egész kis üzemekre is kiterjesztettük. Az üzemi bizottsági értekezleteken a forint-mérleggel kapcsolatos teendőket ismertettük kartársainkkal. Május 8-án zsűfolt terem előtt Viola kartárs nagy sikerű titkári beszámolót tartott. Ismertette a vezetőség előkészítéseit az alkalmazottak életművének felemelése érdekében és igen biztató formában változta fel a jövő lehetőségeit, egyáltalán felhívta a kartársak figyelmét a fokozatos szervezkedésre és a szolidaritás fejlesztésére. 22-én Szent István értékes gazdasági és politikai természetű előadást tartott, míg 29-én a Láng L. gépgyárban rendeztünk a vácúti gyárak és üzemek részére vandorgyűlést, amelynek részleteit következő számunkban fogjuk ismertetni.

Vegyipari szakosztály. Május hónapban a megalakított szakcsoportok intenzíven bekapcsolódtak a szakszervezet életébe. Az üvegipari szakcsoport kéthetenként vezetőségi ülést tart a most már kibővített 12 tagból álló vezetőséggel. Kéthetenként taggyűlést hívnak össze, melynek látogatottsága igen népes. 17-én, szombaton a Zagyvapálfalvai Üveggyárat látogatta meg a budapesti üvegipari vállalatok mintegy 60 tisztviselője. Az ásványolaj szakcsoport vezetősége szintén kéthetenként ülésezik és kéthetenként tart taggyűlést. A bórpari szakcsoport megalakult, a szakma tisztviselői örömmel vették tudomásul a szakszervezet kezdeményezését és szívesen vesznek részt a munkában. A benzinkútkezelők szakcsoportja speciális problémáit vetelte fel legutóbbi vezetőségi ülésén, melyeknek elintézése folyamatban van. Új szakcsoportként alakult meg május havában a szűrőtermelő vállalatok szakcsoportja. A vegyipari szakosztály programja nem változott a hónapban, két sikeres szakosztályi napjának előadó Adám György és Kertész Miklós kartársak voltak.

Maganalkalmazottak Lapja
A Magyar Magánalkalmazottak Szabad Szakszervezetének Közlönye
Felelős szerkesztő:
K. Horváth Rózsi
Felelős kiadó: Köves András
Szerkesztőség:
Budapest, V., Eötvös-utca 25/a
473044. — Athenaeum, Budapest
Felelős: Gorszky Tivadar igazgató